

Державна служба статистики України

СХВАЛЕНО

Рішення Комісії з питань
удосконалення методології
та звітної документації
(протокол від 11.12.2020
№ КПУМ/26-20)

**СТАНДАРТНИЙ ЗВІТ З ЯКОСТІ
ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ
"ПОКАЗНИКИ КОРОТКОТЕРМІНОВОЇ СТАТИСТИКИ ВИРОБНИЦТВА
ПРОМИСЛОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ЗА ВИДАМИ"**

2.03.09.02

електронна пошта: O.Shepeleva@ukrstat.gov.ua
телефон: (044) 287-33-56
керівник державного
статистичного спостереження: Шепелева О. А.

Київ – 2020

Зміст

	Стор.
1. Вступ.....	3
2. Компоненти якості державного статистичного спостереження.....	5
2.1. Відповідність.....	5
2.2. Точність.....	6
2.3. Своєчасність та пунктуальність.....	7
2.4. Доступність та зрозумілість.....	8
2.5. Послідовність та зіставність.....	9
2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів.....	9
2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів.....	10
2.8. Конфіденційність, прозорість та захист.....	11
3. Заключна частина.....	12

1. Вступ

Стандартний звіт з якості державного статистичного спостереження "Показники короткотермінової статистики виробництва промислової продукції за видами" (далі – звіт) підготовлено з метою інформування користувачів стосовно основних критеріїв та індикаторів якості його результатів. Звіт містить загальну інформацію, яка не залежить від результатів за конкретний період державного статистичного спостереження, а визначена чинною методологією, процедурами обробки даних тощо.

Наведені у звіті компоненти якості, такі як відповідність, точність, своєчасність та пунктуальність, доступність та зрозумілість, послідовність та зіставність, відповідають принципам виробництва статистичної продукції, які визначено розділом III Принципів діяльності органів державної статистики, затверджених наказом Держстату від 17.08.2018 № 170.

Метою проведення державного статистичного спостереження "Показники короткотермінової статистики виробництва промислової продукції за видами" (далі – ДСС, спостереження) є формування короткотермінової статистичної інформації про виробництво промислової продукції за видами суб'єктами господарювання, які здійснюють промислову діяльність на території України, для інформаційного забезпечення аналізу розвитку промисловості країни, розрахунку індексу промислової продукції.

Спостереження було запроваджено у 1921 році. За час проведення ДСС зазнало змін у частині програми (переліку показників), охоплення статистичних одиниць, а також використання класифікаторів.

ДСС відповідно до Довідника розділів статистики належить до розділу 2.03 "Економічна діяльність".

Показники спостереження розробляються з урахуванням європейських вимог до статистичної інформації з короткотермінової статистики промисловості. ДСС базується на рекомендаціях, визначених у Регламенті Ради (ЄС) № 1165/98 від 19.05.1998 (зі змінами) щодо короткотермінової статистики підприємств (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31998R1165&from=EN>).

Нормативно-правовою основою проведення ДСС є Закон України "Про державну статистику" та щорічний план державних статистичних спостережень, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України.

Порядок проведення ДСС визначено Методологічними положеннями з організації державного статистичного спостереження з короткотермінової статистики виробництва продукції промисловості (далі – Методологічні положення), затверджених наказом Держстату від 25.12.2012 № 541 зі змінами, затвердженими наказами Держстату від 21.12.2015 № 364, від 11.02.2019 № 71 та від 31.05.2019 № 181, і розміщених на офіційному вебсайті Держстату

(www.ukrstat.gov.ua) у розділі "Методологія та класифікатори"/"Статистична методологія"/"Економічна статистика"/"Економічна діяльність"/"Промисловість".

Джерелом інформації ДСС є дані за формою № 1-П (місячна) "Звіт про виробництво промислової продукції за видами" (далі – форма № 1-П (місячна)), яка разом із роз'ясненнями щодо її заповнення розміщена на офіційному вебсайті Держстату в розділі "Для респондентів"/"Альбом форм державних статистичних спостережень"/"Економічна статистика"/"Економічна діяльність"/"Промисловість".

Також джерелами інформації спостереження є дані ДСС "Економічні показники короткотермінової статистики промисловості", "Виробництво та реалізація промислової продукції за видами", "Зміни цін виробників промислової продукції" та "Структурні зміни в економіці України та її регіонів", які використовуються для розрахунку індексу промислової продукції. Інформація ДСС "Виробництво та реалізація промислової продукції за видами" використовується для формування сукупності ДСС "Показники короткотермінової статистики виробництва промислової продукції за видами".

Основні статистичні продукти, в яких оприлюднюються дані ДСС, розміщуються на офіційному вебсайті Держстату:

експрес-випуски – в розділі "Експрес випуски"/"Економічна статистика"/"Промисловість"/"Промислове виробництво";

статистична інформація щодо виробництва промислової продукції за видами – в розділі "Статистична інформація"/"Економічна статистика"/"Промисловість"/"Виробництво промислової продукції за видами" та "Багатогалузева статистична інформація"/"Регіональна статистика"/"Економічна статистика"/"Економічна діяльність"/"Промисловість"/"Виробництво промислової продукції за видами по регіонах";

статистичні збірники "Статистичний щорічник України", "Регіони України", "Україна в цифрах", "Промисловість України" – в розділі "Статистична інформація"/"Публікації"/"Багатогалузева статистична інформація"/"Комплексна статистика" та "Регіональна статистика", "Економічна статистика"/"Економічна діяльність"/"Промисловість".

Також за результатами спостереження територіальні органи Держстату (далі – ТОД) поширюють на власних вебсайтах статистичну інформацію щодо індексу промислової продукції за основними видами економічної діяльності та виробництва промислової продукції в натуральному вираженні.

Дані, що оприлюднюються на вебсайтах ТОД (www.ukrstat.gov.ua/work/region.html), узгоджені з даними, які оприлюднює Держстат.

Інформація за результатами ДСС надається у зведеному знеособленому вигляді за запитами користувачів статистичної інформації в порядку та на умовах, визначених чинним законодавством, Спеціальним стандартом поширення даних

МВФ, міжнародним організаціям (Статистичному відділу ООН, Статистичній службі Європейської Комісії (Євростату), МВФ, Продовольчій та сільськогосподарській організації ООН (ФАО) тощо), а також статистичним службам інших країн за їхніми запитами.

2. Компоненти якості державного статистичного спостереження

2.1. Відповідність

Відповідність – це ступінь, з яким результати державних статистичних спостережень задовольняють поточні та потенційні потреби користувачів.

ДСС запроваджено для інформаційного забезпечення користувачів статистичної інформації, для аналізу розвитку промисловості в Україні, зокрема динаміки обсягу промислового виробництва.

Показниками спостереження є:

- кількість виробленої промислової продукції в натуральному вираженні;
- кількість запасів виробленої промислової продукції на складах підприємств-виробників у натуральному вираженні;
- індекс промислової продукції.

Одиницею ДСС є юридична особа та фізична особа-підприємець.

Спостереження охоплює суб'єкти господарювання, які виробляють промислову продукцію (товари, послуги), та діяльність яких за КВЕД незалежно від основного виду діяльності належить до секцій В "Добувна промисловість і розроблення кар'єрів", С "Переробна промисловість", Д "Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря".

ДСС проводиться з місячною періодичністю.

При проведенні спостереження використовуються Класифікація видів економічної діяльності (КВЕД), Класифікація інституційних секторів економіки України (КІСЕ), Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України (КОАТУУ), Номенклатура продукції промисловості (НПП).

Формування результатів ДСС щодо кількості виробленої промислової продукції та її запасів на складах підприємств-виробників здійснюється в цілому по Україні та за регіонами, щодо індексу промислової продукції – за видами діяльності, за основними промисловими групами.

Динаміка статистичних показників щодо індексу промислової продукції спостерігається по Україні з 2000 року, при цьому за 2000–2006 роки розрахунок індексів здійснювався ланцюговим методом на підставі помісячних індексів, обчислених за даними підприємств про вартість виробленої продукції за місяць у порівнянних цінах, за КВЕД-2005, за 2007–2012 роки – індекси перераховані, виходячи з КВЕД-2010, з базисним 2010 роком, із урахуванням змін у методології, зокрема за 2010–2012 роки – без урахування тимчасово окупованої території

Автономної Республіки Крим, м. Севастополя, за 2013–2019 роки – перераховані, виходячи з базисного 2016 року; по регіонах – з 2009 року.

2.2. Точність

Точність – це ступінь наближеності розрахунків до дійсних значень.

Відповідно до Методположень ДСС проводиться шляхом збору даних безпосередньо від респондентів, які залучаються до проведення спостереження, з використанням методу несущільного вивчення сукупності та результатів проведення інших ДСС.

Сукупність одиниць, яка залучається до проведення ДСС, та перелік респондентів спостереження щорічно формуються на державному рівні.

Генеральна сукупність одиниць ДСС за формою № 1-П (місячна) формується:
– на основі сукупності одиниць, яка безпосередньо буде досліджуватись, ДСС за формою № 1П-НПП (річна), критерії формування якої викладені в Методологічних положеннях з організації державного статистичного спостереження щодо виробництва та реалізації промислової продукції за видами;

– на основі РСО (у частині СРФОП) та включає одиниці з ознакою активності за формою №1-П (місячна) (участі в одноразовому обстеженні ФОП щодо виробництва продукції харчової промисловості за 2010 рік та одиниці з ознакою роботи на потужностях юридичних осіб).

Генеральна сукупність включає одиниці, які є активними станом на 01 листопада поточного року та відповідають критеріям:

тип статистичної одиниці: місцева одиниця за видом економічної діяльності;
інституційний сектор економіки відповідно до КІСЕ: S.11 "Нефінансові корпорації";

види економічної діяльності згідно з КВЕД: секції В, С, D.

Сукупність одиниць ДСС, що безпосередньо буде досліджуватися, формується на основі генеральної сукупності шляхом відбору одиниць, які відповідають умовам, визначеним Методологічними положеннями, і має забезпечувати по кожному виду промислової продукції не менше 90% від загальних обсягів виробництва продукції в Україні та 80% у кожному регіоні.

На основі сукупності одиниць ДСС, яка безпосередньо буде досліджуватися, формується перелік респондентів спостереження за формою № 1-П (місячна), до якого включаються юридичні особи, відокремлені підрозділи юридичних осіб та фізичні особи-підприємці.

З метою забезпечення повноти та репрезентативності даних за показниками на державному та регіональному рівнях щомісячно в лютому–жовтні поточного року (за необхідності) проводиться актуалізація сукупності одиниць і переліку респондентів ДСС на державному рівні.

Причинами актуалізації є події, які відбулися з одиницями через злиття, поділ, виділ, перетворення, приєднання, передачу виробничих факторів між одиницями, зміну ідентифікаційних та класифікаційних ознак одиниці. Джерелом інформації для проведення актуалізації сукупності одиниць ДСС є інформація з РСО (у частині СРП) станом на 01 число кожного місяця в період з лютого по жовтень звітного року.

Одержана від респондентів первинна інформація перевіряється на повноту її введення, проводяться логічні та арифметичні контролю первинних даних (у т. ч. із застосуванням програмного забезпечення). У разі виявлення помилок дані доопрацьовуються з респондентами та коригуються.

При неотриманні даних від респондента, який має суттєві обсяги виробництва продукції, та за наявності інформації, що це підприємство у звітному місяці здійснювало діяльність, може проводитися оцінка (компенсація) даних за відповідним підприємством із використанням значення показника за попередній звітний місяць або середнього значення показника за попередні місяці. В наступному звітному місяці по можливості та необхідності такі дані відкориговуються відповідно до звіту, наданого респондентом за попередній місяць.

Для забезпечення точності даних, зокрема, застосовується контроль рівня подання звітів респондентами, охопленими ДСС, й аналіз причин їх ненадання. Рівень відповідей респондентів за I квартал 2020 року становить близько 86%. Основними причинами їх ненадання є нездійснення виду економічної діяльності, тимчасове призупинення економічної діяльності, відсутність респондента за наявними контактами.

Для забезпечення якості результатів ДСС застосовуються такі методи, як аналіз даних у часі (порівняння з попереднім місяцем (періодом) звітного року та відповідним місяцем (періодом) попереднього року); аналіз даних у просторі (на державному рівні – по регіонах; у регіонах – по підприємствах).

За підсумками року переглядаються показники щодо індексу промислової продукції.

2.3. Своєчасність та пунктуальність

Своєчасність – це період часу між подією або явищем, що описують статистичні дані, та публікацією цих статистичних даних.

Пунктуальність – це період часу між фактичною датою публікації даних та плановою датою, яка визначена в офіційному календарі публікації.

Терміни оприлюднення статистичної інформації за результатами розробки спостереження визначені планом державних статистичних спостережень, який затверджується Кабінетом Міністрів України.

Для зручності користувачів на офіційному вебсайті Держстату в розділі "Діяльність"/"Плани та графіки роботи" розміщено Календар оприлюднення інформації на поточний рік, де наведено перелік і терміни підготовки статистичних продуктів.

Оприлюднення статистичної інформації здійснюється в заплановані терміни. У випадку необхідності перенесення цих термінів на офіційному вебсайті Держстату для користувачів розміщують відповідне повідомлення.

Збір, обробка, аналіз і поширення інформації за результатами спостереження здійснюється в такі терміни:

	Збір даних	Обробка даних	Аналіз даних	Перше оприлюднення статистичної інформації
Форма № 1-П (місячна)	не пізніше 04 числа місяця наступного за звітним	до 14 числа після звітного періоду	до 22 числа після звітного періоду	на 22-23 день після звітного періоду

Інформація щодо кількості виробленої промислової продукції в цілому за рік є актуальною до оприлюднення даних за цим показником за результатами річного ДСС "Виробництво та реалізації промислової продукції за видами".

Запити користувачів щодо надання інформації задовольняються у терміни, передбачені вимогами Закону України "Про доступ до публічної інформації".

2.4. Доступність та зрозумілість

Доступність – це характеристика простоти та легкості, з якою користувач може отримати статистичні дані; вона визначається фізичними умовами, за наявності яких користувачі можуть отримати доступ до статистичних даних.

Зрозумілість – це характеристика простоти та легкості розуміння користувачем статистичних даних; вона вимірюється через інформаційне середовище, в якому представлені статистичні дані, що супроводжуються відповідними метаданими.

Метадані ДСС розміщено на офіційному вебсайті Держстату в розділі "Діяльність"/"Статистичні спостереження"/"Метаописи державних статистичних спостережень"/"Економічна статистика"/"Економічна діяльність"/"Промисловість"/"2.03.09.02 Показники короткотермінової статистики виробництва промислової продукції за видами".

Результати ДСС розміщуються у вільному доступі у форматах (*.doc, *.xls/*.xlsx, *.pdf) на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) та сайтах його територіальних органів (www.ukrstat.gov.ua/work/region.html) у

вигляді офіційної статистичної інформації та надаються користувачам засобами електронного зв'язку на підставі їхніх запитів.

Контакти для отримання додаткової інформації стосовно результатів спостереження, відповідного методологічного забезпечення, а також довідок щодо умов розповсюдження його результатів:

адреса: вул. Шота Руставелі, 3, м. Київ, 01601

телефон: (044) 287-33-56, 287-47-33

електронна пошта: *O.Shepeleva@ukrstat.gov.ua*

Контактна інформація для оформлення інформаційного запиту:

телефон: 287-06-72, факс 235-37-39,

електронна пошта: *el.zapyt@ukrstat.gov.ua*.

2.5. Послідовність та зіставність

Послідовність двох або більше статистичних даних означає, наскільки у державних статистичних спостереженнях, у рамках яких вони вироблялися, використовувались однакові метадані – класифікації, визначення і сукупність, що вивчається, а також гармонізовані методи.

Зіставність – це окремий випадок послідовності, коли статистичні дані відносяться до тих самих об'єктів даних, а ціль їхнього об'єднання – зробити порівняння у часі або за регіонами, або за іншими сферами діяльності.

Спостереження передбачає єдині підходи до системи показників (їхнього змісту, визначень), одиниць спостереження, генеральної сукупності, звітного періоду та періодичності обстеження, географічного охоплення, методів збору та обробки даних, застосування єдиних національних класифікацій, методологічних підходів, що забезпечує зіставну динаміку її показників.

Зважаючи на зазначене, показники за визначений період можна порівнювати з показниками обстеження за відповідний період попереднього року як у цілому по Україні, так і по регіонах. Проте зміни у переліку НПП, за якою здійснюється обстеження, бувають досить суттєвими й звужують можливості проведення порівнянь у часі.

Показник цього ДСС "Кількість виробленої промислової продукції" за січень–грудень узгоджується з аналогічним показником ДСС "Виробництво та реалізація промислової продукції за видами" за відповідний рік.

2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів

Користувачами інформації, отриманої за результатами ДСС, є органи державної влади та місцевого самоврядування, бізнес (підприємства, установи та організації), науковці та дослідники, навчальні заклади, засоби масової інформації, міжнародні організації, громадяни.

Крім того, користувачами є установи та організації, які отримують статистичну інформацію за угодами про взаємодію: Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України (від 22 лютого 2018 року № 1/3) та Державна установа "Інститут економіки та прогнозування НАН України" (від 27 лютого 2018 року № 5).

Задоволеність потреб користувачів статистичної інформації оцінюється шляхом опитування, а також на підставі аналізу запитів і пропозицій користувачів.

У квітні 2020 року Держстат провів анкетне опитування користувачів (далі – анкетне опитування) з метою вивчення ступеня відповідності потребам користувачів статистичної інформації щодо показників короткотермінової статистики виробництва промислової продукції за видами в Україні та по регіонах, зокрема даних, які містяться в статистичній інформації "Виробництво промислової продукції за видами" та "Виробництво промислової продукції за видами по регіонах", а також визначення оцінки якості зазначеної статистичної інформації.

Згідно з результатами анкетного опитування 64% опитаних зазначили, що статистична інформація з тематики опитування є основною або важливою складовою їхньої діяльності та 34% – додатковою інформацією.

Із 96% користувачів, які у своїй діяльності використовували статистичну інформацію щодо показників короткотермінової статистики виробництва промислової продукції за видами, 70,8% поставили оцінку "добре" та "відмінно". При цьому, від 66% до 78% користувачів дали оцінку "відмінно" та "добре" за всіма критеріями якості даних щодо показників із тематики опитування. Найбільш важливим критерієм якості статистичної інформації користувачі визначили "Точність/Надійність", на другому місці – "Своєчасність та Пунктуальність", на третьому – "Доступність та Зрозумілість/Ясність".

Позитивну оцінку інформаційній підтримці користувачів статистичної інформації дали 82% опитаних. На "відмінно" та "добре" оцінили інформаційне забезпечення Держстату з короткотермінової статистики виробництва промислової продукції за видами 72% користувачів.

Детальніша інформація про результати проведення анкетного опитування наводиться в повідомленні для користувачів, розміщеному на офіційному вебсайті Держстату в розділі "Анкетні опитування".

2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів

Держстат здійснює щорічну оцінку звітного навантаження на респондентів на підставі Методики вимірювання звітного навантаження на респондентів, затвердженої наказом Держстату від 14.05.2013 № 149. У цілому по Україні в 2020 році звітне навантаження на респондентів порівняно з 2019 роком за ф. № 1-П (місячна) знизилося на 57,8% за рахунок удосконалення форми й зменшення

кількості респондентів (за даними матриці участі респондентів у державних статистичних спостереженнях).

За результатами анкетного опитування для визначення звітного навантаження на респондентів середні витрати часу на заповнення ф. № 1-П (місячна) становлять 1 год 18 хв. Більшості з числа опитаних респондентів (78%) було нескладно зрозуміти інструкцію (роз'яснення) та зміст показників, підготувати інформацію та заповнити форму. Індекс задоволеності респондентів за ф. № 1-П (місячна) становить 88 (при середньому показнику по державних статистичних спостереженнях 89).

Для спрощення процедури подання респондентами форм державних статистичних спостережень передбачено подання електронного звіту. Відсоток звітування в електронному вигляді за ф. № 1-П (місячна) за I квартал 2020 року становить 93,3%.

2.8. Конфіденційність, прозорість та захист

Знеособлення постачальників даних, конфіденційність інформації, яку вони надають, та її використання тільки у статистичних цілях мають бути гарантовані. Органи державної статистики мають поширювати статистичні дані об'єктивно, професійно та прозоро.

Захист конфіденційної статистичної інформації є одним із основних принципів проведення ДСС.

Забезпечення конфіденційності статистичної інформації ДСС здійснюється відповідно до вимог законів України "Про державну статистику", "Про інформацію", "Про доступ до публічної інформації", з урахуванням основних принципів і методів, визначених Методологічними положеннями щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики, затверджених наказом Держстату від 15.02.2017 № 41, міжнародних вимог до правил конфіденційності статистичної інформації відповідно до статей Регламенту (ЄС) № 223/2009 Європейського Парламенту та Ради від 11 березня 2009 року.

Для забезпечення встановлених національним та міжнародним законодавством гарантій перед респондентами щодо забезпечення конфіденційності статистичної інформації отримана за результатами цього ДСС статистична інформація використовується виключно для статистичних цілей та надається користувачам у зведеному знеособленому вигляді.

При проведенні ДСС перевірка статистичної конфіденційності здійснюється для кожного статистичного показника.

Загроза розкриття первинних даних визначається за правилом порогового значення, встановленим Методологічними положеннями щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики, у разі невиконання якого зведені підсумки не оприлюднюються.

Основними методами захисту розкриття первинних даних для агрегованих даних є неоприлюднення вразливого значення (первинне блокування) та блокування значень, за допомогою яких можна розрахувати вразливі значення, що були заблоковані на етапі первинного блокування (вторинне блокування), включаючи блокування значень взаємопов'язаних показників та беручи до уваги їх розрізи й агрегацію.

3. Заключна частина

З метою зменшення звітного навантаження на респондентів, зменшено кількість показників форми № 1-П (місячна) "Звіт про виробництво промислової продукції за видами" (наказ Держстату від 31.05.2019 № 180), у ході перегляду переліку товарів-представників (при зміні базисного року на 2016 рік) та з урахуванням змін в структурі НПП (відмова від збору даних за 6-ти значними кодами) й скороченні кількості позицій національного рівня, відповідно було суттєво зменшено кількість позицій з місячною періодичністю.

Статистична інформація про виробництво промислової продукції за видами в натуральному вираженні оприлюднюється по Україні в цілому та по регіонах, починаючи з даних за січень 2020 року, в повному обсязі.

У 2020 році були переглянуті дані щодо індексу промислової продукції за 2015–2019 роки у зв'язку із запровадженням нового базисного року (2016=100%), а також розроблено проєкт нових методологічних положень з організації проведення цього ДСС.

У 2021 році передбачено оприлюднення сезонно скорегованих індексів промислової продукції за розділами КВЕД.

У перспективі планується переведення ДСС в Інтегровану систему статистичної інформації (ІССІ), керовану метаданими, яка забезпечить автоматизацію та уніфікацію процесів збору, обробки й аналізу статистичної інформації, організацію зберігання та доступу до єдиного сховища даних статистичної інформації.